

Kohtulahendite kogumik

Kohtuasi C-335/17

Neli Valcheva

versus

Georgios Babanarakis

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Varhoven kasatsionen sad)

Eelotsusetaotlus – Õigusalane koostöö tsiviilasjades – Määrus (EÜ) nr 2201/2003 – Kohaldamisala – Mõiste „suhtlusõigus“ – Artikli 1 lõike 2 punkt a ning artikli 2 punktid 7 ja 10 – Vanavanemate suhtlusõigus

Kokkuvõte – Euroopa Kohtu (esimene koda) 31. mai 2018. aasta otsus

Õigusalane koostöö tsiviilasjades – Kohtualluvus ning kohtuotsuste tunnustamine ja täitmine kohtuasjades, mis on seotud abieluasjade ja vanemliku vastutusega – Määrus nr 2201/2003 – Kohaldamisala – Mõiste „suhtlusõigus“ – Vanavanemate õigus suhelda oma lapselastega – Hõlmamine

(Nõukogu määrus nr 2201/2003, artikli 1 lõike 2 punkt a ning artikli 2 lõiked 7 ja 10)

27. novembri 2003. aasta määruse (EÜ) nr 2201/2003, mis käsitleb kohtualluvust ning kohtuotsuste tunnustamist ja täitmist kohtuasjades, mis on seotud abieluasjade ja vanemliku vastutusega, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1347/2000, artikli 1 lõike 2 punktis a ning artikli 2 punktides 7 ja 10 kasutatud mõistet „suhtlusõigus“ tuleb tõlgendada nii, et see hõlmab vanavanemate õigust suhelda oma lapselastega.

Seda mõistet tuleb tõlgendada autonoomselt, võttes arvesse selle sõnastust, ülesehitust ja määruse nr 2201/2003 eesmärke, pidades eelkõige silmas määruse ettevalmistavaid materjale ning teisi liidu ja rahvusvahelise õiguse akte.

Määruse põhjenduse 5 kohaselt hõlmab määrus „kõiki“ vanemlikku vastutust reguleerivaid otsuseid. Prioriteedina on nende hulgas vastavalt määruse põhjendusele 2 toodud suhtlusõigus.

Komisjoni 27. märtsi 2001. aasta töödokumendist vanemlikku vastutust käsitlevate kohtuotsuste vastastikuse tunnustamise kohta (KOM(2001) 166 (lõplik)) tuleneb, et liidu seadusandjal tekkis küsimus, kes on need isikud, kellel võib olla vanemlik vastutus või kellele võib anda suhtlusõiguse. Lõppkokkuvõttes tegi liidu seadusandja valiku, mille järgi ei tohi ükski säte piirata nende isikute arvu, kellel võib olla vanemlik vastutus või kellele võib anda suhtlusõiguse.

Tuleb nõustuda kohtujuristiga, kes märkis oma ettepaneku punktis 65 seoses määruse nr 2201/2003 ettevalmistavate materjalidega, et liidu seadusandja soovis laiendada 29. mai 2000. aasta määruse (EÜ) nr 1347/2000 abieluasjade ja vanemliku vastutusega abikaasade ühiste laste eest seotud asjade kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta (EÜT 2000, L 160, lk 19; ELT

eriväljaanne 19/01, lk 20) kohaldamisala, mis piirdus vanematega seotud kohtuvaidlustega, ning ta pidas silmas kõiki vanemliku vastutusega ja järelikult suhtlusõigusega seotud otsuseid, olenemata isikust, kes neid õigusi võib teostada, välistamata vanavanemaid.

Samuti tuleb rõhutada, et kui suhtlusõiguse puhul ei peetaks silmas kõiki neid isikuid, on selle õigusega seotud küsimusi võimalik otsustada mitte ainult määrusega nr 2201/2003 määratud kohtu poolt, vaid samuti teiste kohtute poolt, kes leiavad, et neil on rahvusvahelise eraõiguse alusel pädevus. On oht, et tehakse omavahel vastuolus või lausa lahknevaid otsuseid, kuna lapse lähedasele antud suhtlusõigus võib kahjustada vanemliku vastutuse kandja suhtlusõigust.

Järelikult on lapse parimates huvides ja selleks, et vältida vastuolus olevate meetmete võtmist, oluline, et suhtlusõiguse kohta teeks otsuse sama kohus ehk põhimõtteliselt lapse alalise elukoha kohus.

(vt punktid 19, 29–32, 35–37 ja resolutsioon)